

Invandrade entreprenörer - en räddning vid generationsskifte

Många ägare av små och medelstora företag kommer snart att behöva dra sig tillbaka. Generationsskiftet lyser starkt på den mörka himlen och finns det ingen som kan ta över vid ett generationsskifte kan detta visa sig bli ett stort problem för de mindre orter där fabrikerna kommer tvingas läggas ner. En viktig faktor som kan bidra till att dämpa effekten av generationsväxling är att förbättra integrationen av utrikesfödda på arbetsmarknaden. Man bör se potentialen i att matcha ihop dem med företag som befinner sig i riskgruppen att försvinna på grund av misslyckad generationsväxling.

För ungefär tio år sedan varnades för den pensionsboom som då förväntades drabba svenskt småföretagande under de kommande åren. Många mindre och medelstora företag ägs eller leds idag av personer som inom kort går i pension och generationsskiftet kommer att drabba de flesta länen och kommunerna, men i olika grad. Tiotusentals företag är därmed i riskzonen för att läggas ner om inte företaget klarar av att "växla över" företaget till en ny företagsledning.

Enligt en grov uppskattning rör det sig om mellan 45 000 och 50 000 svenska företag som uppfyller villkoren för att ingå i riskgruppen. Dessa företag är huvudsakligen verksamma på en lokal marknad och sysselsätter i genomsnitt 4,3 personer på heltid. Sammanlagt är omkring 215 000 personer sysselsatta i företag som befinner sig i riskgruppen, ungefär 20 procent av företagen är tillverkningsföretag.

Vi ser idag att generationsväxlingen hittills inte kommit i gång på det sätt som många hoppats på. Orsakerna är flera; frånvaro av eller bristande intresse från nästa generation att ta vid eller svårigheter att finansiera övertagandet. Ytterligare ett problem är att företagen ofta behöver en ledning med både ekonomiska och produktionstekniska kunskaper. Läger man till att många av företagen ligger på orter som av många yngre anses vara mindre attraktiva blir det inte lättare. I till exempel Jönköpings kommun finns det över 11 000 företag. Många av dem är ägarledda företag som funnits i generationer och dessa företag kommer framöver att ha problem vid generationsskifte.

Men det finns en lösning och vi vill rikta ljuset mot den företagarkompetens som utrikesfödda och nyligen invandrade personer besitter. Om man skulle hitta former för samverkan som matchade befintliga företag med tekniskt kunniga entreprenörer skulle det kunna vara ett exempel på omställningsprojekt som skulle få de mindre och medelstora industrierna att bli mer attraktiva och få dem att utvecklas, även på exportsidan. Att ta tillvara den kunskap och erfarenhet som redan finns i vårt land genom utlandsföddas specifika kompetenser är därför mer än angeläget och värt att ta på allvar.

Eftersom detta riskerar att bli en ödesfråga för svensk industri måste även ägarfrågorna i de mindre företagen diskuteras och villkoren förbättras. Med matchning, finansiering och utbildning finns förutsättningar för att många industrier kan leva minst en generation till. Vårt mål är även framöver att den mindre och medelstora industrin inte bara ska överleva utan helst växa sig ännu starkare. Generationsväxling med hjälp av invandrade entreprenörer kan vara en lösning.

Anders Ekdahl, vd för Svensk Industriförening, Sinf